

**ZESTAWIENIE UWAG ZŁOŻONYCH W TOKU TRWANIA KONSULTACJI PUBLICZNYCH, OPINIOWANIA ORAZ UZGODNIENÍ MIĘDZYRESORTOWYCH
V RAPORTU Z WYKONANIA POSTANOWIENÍ PRZEZ RZECZPOSPOLITĄ POLSKĄ EUROPEJSKIEJ KONWENCJI RAMOWEJ O OCHRONIE MNIEJSZOŚCI
NARODOWYCH I ETNICZNYCH**

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	KOMENTARZ MSWIA
	KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW	
1	<p>Uwaga redakcyjna:</p> <p>Na stronie 64-65 odnotowano powtórzenie treści w podrozdziale dotyczącym realizacji art. 12-14 Konwencji ramowej w części „Regulacje prawne dotyczące niedyskryminacji wynikającej z przynależności do mniejszości w systemie szkolnictwa wyższego i nauki”:</p> <p>„Należy też podkreślić, że wszystkie uczelnie w Polsce, zarówno publiczne, jak i niepubliczne, posiadają autonomię zagwarantowaną w art. 70 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.). Tę konstytucyjną zasadę podkreśla obecnie obowiązująca ustawa PSWN. Autonomia uczelni jest jedną z podstawowych zasad systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Natomiast minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, sprawując nadzór nad uczelniami w zakresie zgodności działania z przepisami prawa, w uzasadnionych przypadkach może podejmować działania wyjaśniające i dyscyplinujące”.</p>	Uwaga została uwzględniona.
	MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH	KOMENTARZ MSWIA
2	<p>Uwagi redakcyjne w części „Status prawa międzynarodowego w krajowym porządku prawnym” poprzez zmianę treści na:</p>	Uwaga została uwzględniona.

„Zgodnie z art. 9 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz., 483 z późn. zm.) „Rzeczpospolita Polska przestrzega wiążącego ją prawa międzynarodowego”. Przepis ten zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego jest rozumiany nie tylko jako doniosła deklaracja wobec społeczności międzynarodowej, ale także jako zobowiązanie organów państwa, w tym rządu, parlamentu i sądów, do przestrzegania prawa międzynarodowego wiążącego RP, a wypełnienie tego obowiązku wymagać może obok stosownych zmian w krajowym porządku prawnym – podejmowania przez organy władzy publicznej, w ramach przypisanych im kompetencji, konkretnych zachowań”.

Mając na względzie powyższe należy podkreślić, że poszanowanie dla prawa międzynarodowego, w tym w szczególności podstawowych zasad prawa międzynarodowego określonych w Karcie Narodów Zjednoczonych, czy Akcie Końcowym Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie jest jednym z priorytetów polityki Państwa Polskiego i znajduje odzwierciedlenie m.in. w aktywności Polski na forum międzynarodowym.

Zgodnie z art. 87 Konstytucji źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe, rozporządzenia oraz – na obszarze działania organów, które je ustanowiły – akty prawa miejscowego.

Natomiast art. 91 Konstytucji stanowi, że ratyfikowana umowa międzynarodowa, po jej ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, stanowi część krajowego porządku prawnego i jest bezpośrednio stosowana, chyba, że jej stosowanie jest uzależnione od wydania ustawy. Umowa międzynarodowa, ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, ma pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli ustawy tej nie da się pogodzić z umową. Jeżeli natomiast wynika to z ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską umowy konstytuującej organizację międzynarodową, prawo stanowione przez tę organizację jest stosowane bezpośrednio, mając pierwszeństwo w przypadku kolizji z ustawami.

Konwencja ramowa należy do umów ratyfikowanych w RP za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, co sytuuje ją jako część krajowego porządku prawnego oraz nadaje jej pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli Konwencji nie da się pogodzić z ustawą. W konsekwencji, Konwencja ramowa może być bezpośrednio stosowana przez organy krajowe, z sądami włącznie, chyba, że jej stosowanie jest uzależnione od wydania ustawy. W ocenie Rządu RP Konwencja ramowa zawiera wiele postanowień, które mają charakter norm samowykonalnych ('self-executing rules').

MINISTERSTWO RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

KOMENTARZ MSWiA

3	<p>Na stronie 73 ww. projektu, w artykule 15 zatytułowanym „Uczestnictwo w życiu publicznym”, w części zatytułowanej „Integracja społeczności romskiej” został wymieniony rządowy program Mama 4+. W projektowanym dokumencie podkreślono, że tzw. rodzicielskie świadczenie uzupełniające przysługuje matkom, które urodziły i wychowały co najmniej czworo dzieci.</p> <p>Uprzejmie informuję, że w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1051) ww. świadczenie przysługuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) matce, która urodziła i wychowała lub wychowała co najmniej czworo dzieci; 2) ojcu, który wychował co najmniej czworo dzieci, w przypadku śmierci matki dzieci albo porzucenia dzieci przez matkę lub w przypadku długotrwałego zaprzestania wychowywania dzieci przez matkę. <p>Rodzicielskie świadczenie uzupełniające przysługuje co do zasady w wysokości najniższej emerytury, jednak w przypadku osób, które pobierają emeryturę lub rentę, w wysokości niższej od najniższej emerytury, świadczenie stanowi dopełnienie jej wysokości do wysokości najniższej emerytury.</p> <p>Mając na uwadze powyższe proponuję aby, zawarty na str. 73 ww. projektu, fragment: „Rządowy program Mama 4+ (od 2019 r.) przyznaje matkom, które urodziły i wychowały przynajmniej czworo dzieci prawo do tzw. rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego (w praktyce: odpowiednika najniższej emerytury). Program ten w zasadniczy sposób zmienia sytuację szczególnie kobiet romskich, często niemających żadnych szans na wypracowanie świadczeń emerytalnych z uwagi na zjawisko wczesnych małżeństw”.</p> <p>otrzymał następujące brzmienie: „Rządowy program Mama 4+ (od 2019 r.) przyznaje matkom (ale też w niektórych przypadkach ojcom), które urodziły i wychowały przynajmniej czworo dzieci prawo do tzw. rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego (w wysokości najniższej emerytury lub dopełnienia do wysokości tego świadczenia, w przypadku pobierania świadczenia niższego od najniższej emerytury). Program ten w zasadniczy sposób zmienia sytuację szczególnie kobiet romskich, często niemających żadnych szans na wypracowanie świadczeń emerytalnych z uwagi na zjawisko wczesnych małżeństw”.</p>	Uwaga została uwzględniona.
	GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY	KOMENTARZ MSWIA
	<p>Uwagi dot. nazewnictwa tabeli, kolumn, nagłówek:</p> <p>Odnośnie tablicy „<i>Liczebność mniejszości oraz użytkowników języków mniejszości</i>” na stronie 7:</p>	Uwagi zostały uwzględnione.

4	<p>Nagłówki 3 i 5 kolumny tablicy głoszą, że zawierają one „odsetek populacji”, czyli innymi słowy - procent, podczas gdy wartości podane w kolumnach wyrażone są promilach (na co wskazują wielkości wartości oraz użycie znaku promila). Sugerujemy zmianę treści nagłówka na „udział w populacji”, pozostawiając znak promila przy wartościach, lub „promil populacji”, ale wtedy już bez znaku promila (nadmiar informacji). Ewentualnie pozostawić nagłówek i wartości przeliczyć na procenty (ale już bez znaku procenta przy poszczególnych wartościach).</p> <p>W wierszu „RAZEM” , dla kolumny 4 podano wartość (197 877 - najprawdopodobniej jest to suma wierszy z pominięciem wiersza dotyczącego języka kaszubskiego [?]), która nie odpowiada ustaleniom spisu, licząc zarówno z - jak i bez języka kaszubskiego. Należy tu zauważyć, że w przypadku pytania o język domowy, tj. w sytuacji tzw. wielokrotnych odpowiedzi, kiedy osoby mogły wymienić więcej niż jeden język, stosowanie wierszy podsumowujących (razem/ogółem) jest trochę bardziej skomplikowane niżby wynikało to z prostego zsumowania wartości w kolumnie. Spowodowane jest to tym, że do różnych pozycji szczegółowych (różnych języków) mogły być wliczone te same osoby (jedna osoba do dwóch lub więcej języków), stąd uzyskanie kategorii podsumowującej (interpretacja: liczba osób mówiących jakimkolwiek językiem mniejszości) jest dość skomplikowane i wymaga sięgnięcia do danych źródłowych. W tym miejscu pozwalamy sobie poinformować, że ogólna liczba osób mówiących którymkolwiek z wymienionych języków mniejszości to 301 804, a z pominięciem języka kaszubskiego (choć w tej kolumnie raczej nie ma powodu wykluczania tej pozycji) to 194 142.</p> <p>Ponadto mamy pewne uwagi dotyczące nazewnictwa stosowanego w nagłówkach kolumn i niekonsekwencji między zalecaną interpretacją pojęć w słowniku skrótów, tytułami nagłówków i zawartością kolumny:</p> <p>Nagłówek pierwszej kolumny (boczku) i wspólny nagłówek dla kolumn 2 i 3 są w zasadzie podobne i zawierają termin „mniejszość...” , przy czym wydaje się, że pojęcie to jest adekwatne dla boczku, gdzie wymienione są właśnie rodzaje (określenia) mniejszości (zbiorowości). Natomiast w kolumnach 2 i 3 są dane dotyczące liczebności mniejszości, czyli członków tych mniejszości - osób, nie zbiorowości jako takich (np. nagłówek kolumn 4 i 5 wskazuje, że chodzi właśnie o osoby: „użytkownicy...”). Poza tym w kolumnach 2 i 3 pominięto dane dla użytkowników języka kaszubskiego, podczas gdy nagłówek tych kolumn („mniejszość”) wcale nie wskazuje, że chodzi o mniejszości narodowe/etniczne, a w słowniku skrótów na str. 4 podano jednoznaczna interpretację pojęcia „mniejszość” w dokumencie, która obejmuje również użytkowników języka regionalnego.</p> <p>W związku z powyższym pozwalamy sobie przedłożyć propozycje dwóch wariantów tabeli uwzględniające ww. uwagi:</p> <p>Pierwszy – sugerowany – z pełnym uwzględnieniem statystyk w kolumnach 2 i 3, w tym dla j. kaszubskiego (powtórzenie danych o liczbie użytkowników j. kaszubskiego) oraz pełnym podsumowaniem (w sumowaniu zbiorowości narodowościowych z j. kaszubskim występuje również</p>	
---	--	--

problem braku możliwości prostego sumowania, bo sto kilkadziesiąt użytkowników j. kaszubskiego należy do mniejszości narodowościowych).
 Drugi – z rozwiązaniem umożliwiającym pominięcie statystyk dla j. kaszubskiego w kolumnach 2 i 3.

Wariant 1

Liczebność mniejszości oraz użytkowników języków mniejszości

Rodzaj mniejszości	Członkowie mniejszości		Użytkownicy języka mniejszości		
	liczebność	udział w populacji	liczebność	udział w populacji	
białoruska ^[1]	43 878	1,14‰	26 448	0,69‰	
czeska	2 831	0,07‰	1 451	0,04‰	
karaimska	314	0,01‰	<50	0,00‰	
litewska	7 376	0,19‰	5 303	0,14‰	
łemkowska	9 640	0,25‰	6 279	0,16‰	
niemiecka	144 236	3,75‰	96 461	2,50‰	
ormiańska	1 683	0,04‰	1 847	0,05‰	
romska	16 723	0,43‰	14 468	0,38‰	
rosyjska	8 796	0,23‰	19 805	0,51‰	
słowacka	2 739	0,07‰	765	0,02‰	
tatarska	1 828	0,05‰	<50	0,00‰	
ukraińska ^[2]	38 795	1,01‰	24 539	0,64‰	
żydowska	język hebrajski	7 353	0,19‰	321	0,01‰
	jidysz			90	0,00‰
użytkownicy języka kaszubskiego	108 140	2,81‰	108 140	2,81‰	
RAZEM	394 113	10,23‰	301 805	7,84‰	

Wariant 2

Rodzaj mniejszości	Członkowie mniejszości narodowych i etnicznych		Użytkownicy języka mniejszości	
	liczebność	udział w populacji	liczebność	udział w populacji
białoruska ^[1]	43 878	1,14‰	26 448	0,69‰

	czeska	2 831	0,07‰	1 451	0,04‰	
	karaimska	314	0,01‰	<50	0,00‰	
	litewska	7 376	0,19‰	5 303	0,14‰	
	łemkowska	9 640	0,25‰	6 279	0,16‰	
	niemiecka	144 236	3,75‰	96 461	2,50‰	
	ormiańska	1 683	0,04‰	1 847	0,05‰	
	romska	16 723	0,43‰	14 468	0,38‰	
	rosyjska	8 796	0,23‰	19 805	0,51‰	
	słowacka	2 739	0,07‰	765	0,02‰	
	tatarska	1 828	0,05‰	<50	0,00‰	
	ukraińska ^[2]	38 795	1,01‰	24 539	0,64‰	
	żydowska	język hebrajski	7 353	0,19‰	321	0,01‰
					jidysz	90
	użytkownicy języka kaszubskiego	x	x	108 140	2,81‰	
	RAZEM	286 192	7,43‰	301 805	7,84‰	
	MINISTERSTWO FINANSÓW					KOMENTARZ MSWIA
5	<p>Na stronie 5 zastąpić tekst w brzmieniu:</p> <p>„Polska dzieli się na 16 województw, te zaś na 314 powiatów i 66 miast na prawach powiatu oraz 2 477 gmin. Każda z tych jednostek terytorialnych posiada samorządność”.</p> <p>Następującym tekstem:</p> <p>"Polska dzieli się na 16 województw, te zaś na 314 powiatów i na 2 477 gmin w tym 66 miast na prawach powiatu, łącznie 2807 jednostek samorządu terytorialnego".</p>					Uwaga została uwzględniona
	TOWARZYSTWO SŁOWAKÓW W POLSCE					KOMENTARZ MSWIA

6	<p>Uwagi dotyczące Projektu V Raportu...:</p> <p>Autorzy Projektu V Raportu dla Sekretarza Generalnego Rady Europy z realizacji przez Rzeczpospolitą Polską postanowień Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych zastrzegli we wstępie, iż ...Przygotowując V Raport postanowiono przedstawić aktualizację informacji z IV Raportu, poza zagadnieniami, co do których zmienił się np. stan prawny lub faktyczny..., co ...W opinii autorów powinno (...) poprawić czytelność przekazanego dokumentu. Autorów Projektu V Raportu... jednak nie podano. Struktura Projektu V Raportu... nie jest jednak kompatybilna z poprzednim raportem. Projekt V Raportu... liczy jedynie 75 stron, a IV Raport.. liczył stron 190 i aż 171 stron załączników (7 różnych załączników). W uwagach wstępnych należy nadto zauważyć, iż Projekt V Raportu... nie zawiera żadnego odniesienia do przyjętej przez Komitet Ministrów Rezolucji CM/ResCMN(2020)12 w sprawie wdrożenia przez Polskę Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych z dnia 21 października 2020 r., co wręcz zaskakuje i co w odczuciu mniejszości narodowych i etnicznych żyjących w Polsce winno być sprawą zasadniczą. Bez przytoczenia i odniesienia się do zalecań wynikających z cytowanej Rezolucji CM/ResCMN(2020)12 w sprawie wdrożenia przez Polskę Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych, nie można dokonać oceny i odnieść się do przedłożonego Projektu V Raportu..., gdyż byłby on oderwany od rzeczywistości i spostrzeżeń z dotychczasowego zakresu realizacji przez Rzeczpospolitą Polską postanowień Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych i etnicznych. Brzmienie Rezolucji CM/ResCMN(2020)12 w sprawie wdrożenia przez Polskę Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych z dnia 21 października 2020 r. jest następujące: [...] „W czwartej opinii Komitetu Doradczego w sprawie Polski, przyjętej w dniu 6 listopada 2019 r., przyjmuje następujące wnioski w odniesieniu do Polski: Zachęca się władze do uwzględnienia uwag i zaleceń zawartych w sekcjach I i II czwartej opinii Komitetu Doradczego. W szczególności powinny one podjąć następujące środki w celu dalszej poprawy wdrażania Konwencji ramowej:</p> <p>Zalecenia dotyczące natychmiastowego działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przyjąć, wdrożyć, monitorować i regularnie oceniać, z udziałem Romów, program integracji Romów na okres od 2020 r., obejmujący środki skierowane do społeczności większościowej w celu zwalczania niechęci wobec Romów, rozwijając mechanizmy konsultacji na szczeblu lokalnym i – w razie potrzeby – przynajmniej wieloletnie wsparcie finansowe projektom; w ramach tego programu rozszerzyć program asystentów edukacji romskiej i podjąć środki mające na celu zwiększenie udziału dzieci romskich, zwłaszcza w edukacji przedszkolnej i średniej; ponadto dopilnować, aby wszystkie fundusze przeznaczone na poprawę warunków mieszkaniowych Romów były rzeczywiście wydawane na ten cel; 2) wzmocnić ochronę i propagować kultury i tożsamości osób należących do mniejszości narodowych, skutecznie zaspokajając potrzeby mniej licznych mniejszości, w tym poprzez 	<p>Raport z realizacji przez Rzeczpospolitą Polską postanowień Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych jest każdorazowo przygotowywany przez ministra właściwego ds. mniejszości narodowych, a następnie przyjmowany przez Radę Ministrów RP. W praktyce raport każdorazowo przygotowuje departament właściwy ds. mniejszości narodowych. Niemniej, w związku ze zgłoszoną uwagą, V raport został uzupełniony o informacje o departamencie opracowującym dokument oraz ministerstwie odpowiedzialnym za przygotowanie dokumentu.</p> <p>W związku z uwagą zgłoszoną w odniesieniu do Rezolucji CM/ResCMN(2020)12 w sprawie wdrożenia przez Polskę Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych z dnia 21 października 2020 r. Raport został uzupełniony o informacje odnoszące się do Rezolucji.</p> <p>W odniesieniu do uwag dotyczących wskazanej w Raporcie wysokości subwencji oświatowej należy podkreślić, iż zostały one pozyskane z Systemu Informacji Oświatowej.</p>
---	--	---

zapewnienie odpowiedniego finansowania stowarzyszeń mniejszości narodowych i zapewnienie jego większej trwałości w perspektywie długoterminowej;

- 3) podjąć zdecydowane środki w celu promowania dialogu międzykulturowego i wzajemnego zrozumienia między większością i różnymi grupami mniejszościowymi, a także wspólnotami religijnymi w Polsce; potępić na najwyższym szczeblu politycznym wszelkie przejawy nietolerancji i wrogości o podłożu etnicznym w dyskursie politycznym i w mediach oraz aktywnie promować poczucie przynależności do wspólnego kraju, w oparciu o akceptację złożoności historii Polski; zwiększyć wysiłki na rzecz zwalczania mowy nienawiści i skutecznie identyfikować, rejestrować i badać przypadki domniemanych przestępstw z nienawiści, a także ścigać i karać osoby odpowiedzialne;
- 4) podjąć działania mające na celu podniesienie jakości nauczania języków mniejszości poprzez przyjęcie większej odpowiedzialności za wydanie nowych materiałów dydaktycznych, zapewniając, że środki przekazywane samorządom lokalnym na nauczanie języków mniejszości są przeznaczane na ten cel, a także zapewniając dostępność wykwalifikowanych nauczycieli, w szczególności języka kaszubskiego.
Dalsze rekomendacje:
- 5) przyjąć pragmatyczne i konstruktywne podejście w dialogu z grupami, które wyraziły zainteresowanie ochroną wynikającą z Konwencji ramowej, w tym ze Ślązakami, oraz rozważyć stosowanie Konwencji ramowej w oparciu o poszczególne artykuły;
- 6) zintensyfikować wysiłki mające na celu podniesienie świadomości na temat norm prawnych i środków odwoławczych dostępnych dla ofiar dyskryminacji, w szczególności wśród grup najczęściej narażonych na dyskryminację, takich jak Romowie; zapewnić odpowiednie wsparcie polityczne i finansowe Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, aby umożliwić mu skuteczne dążenie do niezależności i wypełnianie mandatu w zakresie ochrony osób należących do mniejszości narodowych;
- 7) zapewnić, w razie potrzeby poprzez podjęcie środków legislacyjnych, skuteczny udział mniejszości narodowych w regionalnych radach programowych publicznego radia i telewizji; stale monitorować wpływ ustawodawstwa medialnego na prawa przyznane mniejszościom narodowym oraz zapewnić, że wszystkie języki i kultury mniejszości narodowych istniejące w społeczeństwie są w sposób widoczny i słyszalny obecne zarówno w regionalnych, jak i krajowych programach nadawczych;
- 8) zwiększyć wysiłki na rzecz gromadzenia zdezagregowanych danych dotyczących udziału społeczno-gospodarczego mniejszości romskiej w Polsce, zwłaszcza w zakresie mieszkalnictwa i zatrudnienia, oraz zapewnić na tej podstawie skuteczny udział Romów w życiu gospodarczym i społecznym poprzez opracowanie i wdrożenie kompleksowych i dających się dostosować środków politycznych;

- 9) podjąć dialog z przedstawicielami mniejszości narodowych na temat reformy mechanizmu pracy Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych w celu wzmocnienia jej mandatu i zrewidowania procedury mianowania, tak aby lepiej odzwierciedlała różnorodność w obrębie mniejszości;
- 10) zapewnić, że prawa osób należących do mniejszości narodowych są należycie uwzględniane przy planowaniu i wdrażaniu administracyjnych reform terytorialnych.”

W związku z faktem, iż w Projekcie V Raportu... brak jest jakiegokolwiek odniesienia do ww. zaleceń oraz brak jest jakiegokolwiek uwzględnienia zgłoszonych postulatów do IV Raportu... nie można zaopiniować Projektu V Raportu...

1. Tym bardziej, iż w Projekcie V Raportu... podane są nieprawdziwe dane odnośnie wysokości subwencji oświatowej, kształcenia nauczycieli, rzeczywistej wysokości dotacji, czy też organizacji doradztwa metodycznego. Przykładowe stwierdzenie, iż ...Kuratorzy oświaty odpowiedzialni za organizację sieci doradztwa metodycznego mają obowiązek uwzględniać – stosownie do potrzeb – doradztwo metodyczne dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach z językiem nauczania mniejszości narodowych i etnicznych oraz językiem regionalnym..., nie oznacza, iż wywiązują się z tego obowiązku. Wskazywaliśmy na to w uwagach poprzedniego raportu, niestety, zmiany nie nastąpiły, a do uwag się nie odniesiono. Należy nadto zwrócić uwagę na brak jakichkolwiek podręczników do nauczania języka słowackiego oraz woli ich przygotowania.

Mając powyższe na uwadze uważamy, iż przesłany Projekt V Raportu z realizacji przez Rzeczpospolitą Polską postanowień Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych w okresie lat 2017-2021 nie może zostać przedłożony, winien zostać gruntownie przepracowany i ponownie przekazany do zaopiniowania.

Z poważaniem

Sekretarz Generalny

Towarzystwa Słowaków w Polsce

dr Ludomir Molitoris